

Излаганимни топдим

13:00 / 29.11.2021 3262

Отатурк инқилобидан сўнг Усмонийлар оиласини уй кийимлари билан Европага сургун қилишди.

Султоннинг фарзандлари, хотини ёлвориши:

- Бизга Шом, Иордания ёки Мисрга кетишга изн беринг. Бизни Европага жўнатманг!

Аммо Ғарбнинг таълимоти очик-ойдин улардан интиқом олиш, уларни хорлаш эди. Уларнинг баъзисини яхудийлар макони бўлмиш Салоникига, баъзисини Европага сургун қилишди. Усмонийларнинг охирги султони султон Вахидуддинни (Халифа Абдулҳамиддан сўнг Абдулмажид-2 ва Вахидуддинлар озгина вақт таҳтда ўтиришган) хотини билан кечаси Францияга сургун қилишди. Бутун моли ва эгалик қилган нарсаларини мусодара қилишди. Уларни бир чақасиз уй кийимлари билан чиқариб юбориши. Султон Вахидуддиннинг ўғиллари Парижда юзларини беркитиб тиланчилик қилиб юришар эди.

Султон Вахидуддин вафот этгач Франция черкови унинг жасадини бермади. Сабаби, унинг дўконлардан, бозорлардан қарзи кўпайиб кетган

эди. Мусулмонлар пул йиғишиб унинг қарзларини тўлашди ва черковдан жасадни олишди ва Шомга жўнатиб ўша ерда дафн қилишди.

Улар ҳақида биринчи бўлиб Туркия бош вазири Аднон Мандарас суриштирди ва Францияга борди. У: «Менинг оталарим-оналарим қаерда?», деб суриштирас эди. Охири Париждаги бир кичкина қишлоқса борди. У ерда бир корхонада халифа Абдулҳамиднинг завжаси Шафиқа хоним (85 ёш) ва қизи Оиша хоним(60 ёш) лар арзимаган пул эвазига идиш-товоқ ювишар эди. Мандарас йиғлаб уларнинг қўлларини ўпа бошлади. Оиша хоним уни танимай: «Сен кимсан?»-дея сўради. Мандарас Туркия бош вазири эканини айтгач унинг қўлларидаги идишлари ерга тушиб кетди ва: «Қаерда эдинг, жуда кечикдинг», деди ва ҳушидан кетиб йиқилди.

Аднон Мандарас ҳукуматни уларни Туркияга олиб келишга минг азоб билан кўндирид. Ҳукумат фақат аёлларни олиб келишга рухсат берди. Абдулҳамид ва Ваҳидуддиннинг ўғилларини Нажмиддин Эрбакан ўзининг даврида авф ҳақида қарор чиқариб Туркияга олиб келди.

Мандарасни маҳкамага тортган масалалар ичидага унга давлат мулкини ўғирлаб Усмонийлар оиласига сарфлаганлик айби ҳам бор эди.

Чунки Мандарас ҳайит байрамларида уларни зиёрат қилиб ўзининг маоши, шахсий мулкидан уларни таъминотини қилиб турар эди.

1961 йил июль ойида Мандарасни дорга осишди. Айни шу ойда Абдулҳамиднинг аёли ва қизини жойнамоз устида жасадини топишиди. Мана шу — ғарбнинг башараси...

Интернет манбалари асосида Хуршид Маъруф тайёрлади